

ЗА БЪЛГАРИЯ С ЛЮБОВ КАКВО Е ДА ПРЕПОДАВАШ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ВЪВ ФРАНЦИЯ

РОСИЦА РУСЕВА

ПРЕПОДАВАТЕЛ-СУГЕСТОПЕД ПО БЪЛГАРСКИ И АНГЛИЙСКИ
ЕЗИК,
ОСНОВАТЕЛ И УЧИТЕЛ В "АГЛИКА СУГЕСТОПЕДИЯ"
LYON, FRANCE

*"Моя страна, моя България.
Моя любов, моя България.
При теб ме връща вечно любовта"*

*Моя страна, моя България"
Емил Димитров*

Защо хората искат да учат български език в собствената си страна? Как законите на Сугестопедията могат да се приложат при децата, изучаващи български език в чужбина, за милостта в общуването с учениците, какво е мястото на грацията в учебния процес. Това са само някои от въпросите, които възникнаха при работата ми като преподавател по български език като чужд или роден във Франция.

Подготвих този доклад, за да споделя своята опитност в преподаването на български език зад граница. Той обобщава наблюденията ми към настоящия момент от сертифицирането ми като сугестопедагог.

Преподаването на родния език в чужда страна е необикновена и обогатяваща емоция, която ни дава възможността да погледнем собствената си родина през очите на света. За две години, прекарани във Франция като преподавател по български език, имах шанса да натрупам ценен и много разнообразен опит както по отношение на възрастови групи, така и във формата на преподаване - присъствена, онлайн, в група, като

първи или чужд, на деца и на възрастни, не при всички - сугестопедично. Щастлива съм, че нашият език и култура будят интереса и любопитството тук, във Франция. Всеки, който по един или друг начин се е докоснал до България е оставал за пленен. В това съм се убеждавала нееднократно покрай познанствата си с французи, с интереси, свързани с българския фолклор. Неповторимо е да чуеш звука на кавала и каба-гайдата, или наши народни песни, изпълнени със същата емоция, която изпитваме и ние, българите. За да пожелае човек да научи езика на една страна, значи в нея припознава себе си.

Всъщност, за да разберем най-добре какво би мотивирало някого да изучава български, нека да си спомним нашите причини да научим чужд език извън практическата необходимост от него. Независимо каква е първопричината, отговорът винаги е един - Любов. Под една или друга форма. Любов към страната, към любим човек, към опознаването на други култури, към корените.

Създадох сугестопедично пространство "Аглика" като естествено продължение на желанието ми Сугестопедията да има своето място в Лион. Започнах с намерението да преподавам английски език, но с българския език всичко се случи съвсем спонтанно и с лекота.

През изминалата година проведох курс по български език за възрастни. Срещите бяха присъствени, веднъж седмично. Бяха с продължителност от 120 минути и 15 минути пауза. Курсът беше 12 седмици и за това време успяхме да разработим Въведение и Глава Първа от учебника на Ванина Бодурова "Тя - от България, Той - Океан. Наложих се да направя тази промяна, отчитайки различията в организацията на ежедневието на французи и българи, както и културните особености на двете държави. Разбира се, за да можем да говорим за сугестопедично обучение трябва да спазваме и Седемте Закона на Сугестопедията. Независимо от формата, в който са се провеждали курсовете, винаги съм се ръководела именно от тези 7 закона. И с осъзнаването, че свободата на сугестопедите е рамкирана от тях. Дори и при едномесечните ни срещи успях да наблюдавам спонтанна активация на вече усвоения при четенето и дидактичните игри материал.

В момента, пишейки тези редове провеждам наблюденията си над шест-седмичен онлайн курс по български език, който ще завърши в средата на октомври. Запазих броя часове, но срещите ни се провеждат два пъти седмично със същата продължителност.

Когато започнах да преподавам български език във Франция, първата ми ученичка беше едно прекрасно и любознателно дете. Бих искала да благодаря искрено на нейните родители, които се съгласиха да приложат Супестопедията в работата си с нея. Срещите ни се случваха или веднъж седмично, по един астрономически час, или два пъти по 45 минути, като в началото започнахме присъствено като в началото започнахме присъствено и продължихме в хибридна форма. По мое мнение при работата с по-малки деца, най-успешна е присъствената форма на обучение.

В процеса на преподаване установих, че приказността се случва с лекота, когато се въведе още от самото начало на курса на обучение. Започнахме, използвайки "традиционна" методика (слагам кавички, защото никога не съм прилагала традиционните похвати при преподаването на чужд език). В следствие реших да не прилагам Сугестопедията в цялостния ѝ вид, а да адаптирам уроците ни. И въпреки това, бях изключително щастлива да видя, че съм успяла да събудя любопитството и вдъхновението на това мило и любопитно дете - тя сама пожела да изпее българска песен за конкурс в градчето, в което живее.

Деликатността, тактичността и автентичността са особено важни, когато се работи с деца.

Личността на учителя е изключително важна за да се случи учене с любов. Това е фундаментално за преподавателите в българските училища в чужбина. Дали едно дете ще пожелае да опознае родината си, езика, културата и традициите или ще прояви безразличие зависи не само от семейството, но и от учителя. Когато на лице са негативни емоции, отговорът е в Първи закон на Сугестопедията. Свободата и Любовта в общуването с учениците им дават необходимите спокойствие и увереност. А те провокират и интереса и любопитството.

При работата си като учител по български език като роден и втори имах възможност да направя наблюдение върху начина, по който той достига до децата. Има голямо разнообразие от образователни видеоматериали за изучаване на български език като роден, но би било чудесно ако се създават такива и за учениците, които го говорят като чужд или втори.

Тестуването, което всяка година се провежда в края на всеки клас би могло да се диверсифицира според това дали българският е

роден или чужд. Към настоящия момент един и същи тест се прилага и на деца с роден език български, и на такива, за които е чужд. Сугестопедията би била чудесно решение за по - бърза и по - лесна адаптация на деца, които посещават неделните училища, но не говорят езика. Въпреки, че има разработени учебници по нива, има още много какво да се случи в посока на създаване на по - добре адаптирани материали за изучаване на български език като чужд.

Обучението по български език на децата в чужбина е не само начин да запазим националната си идентичност. Това е нашата връзка с родината и за да бъде тя здрава са необходими хора, които биха я вдъхновили и развили. Имаме нужда от Будители. Необходими са и методики, които да подготвят и развият нашите деца като цялостни личности. След години някои от тях избират да се завърнат в България и най - доброто, което можем да им дадем е познание, практически умения и критично мислене. Затова личността на учителите е от толкова фундаментално значение.

Пиша този доклад с благодарност за възможността да споделя езика и културата ни извън родината. Пристигнах във Франция като преподавател по английски език и за момент не съм си помисляла, че българският език сам ще ме избере. Щастлива съм, че имам този шанс, а чрез Сугестопедията мога да споделя със света България в нейната цялостна съвкупност от история, природа, изкуство и фолклор.

За връзка с автора: rositsa.niko@gmail.com